

ЙИЛЛИК ПЛАН-МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Мажбуриятлар изидан

ҚОЛОҚЛАРСИЗ ИШЛАЙЛИК

Киров ва Собир Раҳимов

районлари мусобақаси

1978 йилнинг январь — август ойлари	Киров райони	Собир Раҳимов райони
Кўрсаткичлари		
Махсулот реализация қилиш бўйича планининг бажарилиши (процентларда)	104,0	103,0
Янги махсулот ишлаб чиқариш бўйича планининг бажарилиши	103,1	103,1
Ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг ўсиш суръати (процентларда)	105,7	107,9
Махсулот умумдорлигини бўйича планининг бажарилиши (процентларда)	102,7	102,8
Махсулот умумдорлигининг ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан (процентларда)	104,6	105,6
Махсулот умумдорлигининг ўртинчи қисмига ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши (процентларда)	80,7	74,6
Планин бажармаган корхоналар:		
а) реализация бўйича бажармаган (аниқ сўм қисмида)	1	1
б) ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	1	1
в) махсулот умумдорлигини бўйича	1	1
Маданий-маиший моллар ишлаб чиқариш (планга нисбатан процентларда)	101,5	102,0
Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан маданий-маиший моллар ишлаб чиқариш суръатининг ўсиши (процентларда)	107,1	100,2
Планин бажара олмади:		
— цехлар	2	4
— участкалар ва бригадалар	3	9
— ишчилар	360	97
Кўриштирилган ишларнинг бажарилиши (материалларнинг моллари манбалари) 1978 йилнинг январь — июль ойлари кўрсаткичлари	88	78
Тўғра нисбатан фойдаланганга тоғириши, 1978 йилнинг январь — июль ойлари кўрсаткичлари (процентларда)	34	60

Мусобақалаш Киров ва Собир Раҳимов районлари сановат корхоналари коллективлари ростиликлар ва янгиликларни ишлайлик ташаббусини кенг қўллаб-қувватламоқдалар. Ун иккита завод, фабрика, бирлашма, 200 га яқин цех, 420 та участка, мингдан ортиқ бригадалар ишлайлик ана шу шир-ор остида меҳнат қилишди. Ўз сафарида бирорта ҳам қалоқ коллентин бўлмади, ахл қилдилар.

Социалистик мусобақалаш тугилган бу ватанпарварлик ҳаётини меҳнат коллентинларида юксак меҳнат ва сийси қўтариш билан бирга, улар олдига кам маблағ сарфлаб, юқори ишлаб чиқариш самардорлигига эришилди, план иртизоми қатъий бажариш таъмин аш кооперация бўйича шартнома-мажбуриятларда қабул қилинган тоғириқлари бажариш ваифаларини юқойди.

Будларнинг бажарилиши, албатта корхоналарнинг ҳужайиқ-иқтисодий фаолиятлари даражасини белгилайди. Илнинг ўтган санин ои мобайнида районларда бирорта қалоқ корхона бўлмади, планин бажармаган бригадалар, участка ва цехларнинг сони бир мунча қисқарди. Натияжада, маманат ҳақ ҳужайиқ тоғириқларда қўшимча муҳим бўлган махсулот: 28 та селла, 55 та подбор те-рувич агрегат, 48 та компрессор станцияси, шунингдек бир қанча приборлар, ёғочозлик, мебель, тикув, кўн-галантерей ва полиграфия ҳама-да бошқа буюмларни қабул қилиб олди. Планин ташқари 9,9 миллион сўмликдан зиёд махсулот ишлаб чиқарили ва махсулот реализация қилинди. Бу беш йил-лининг учинчи йили

Шу билан бирга мусобақалаш районлари олтита цех, тўққизта участка ва бригадалар коллективини — бу 450 дан ортиқ ишчи демак, ойлик план-тоғириқларини бажара олмади. Металл-фурнитуралари за-водда, металл-найта ишлаш, қурилиш сановат материаллари «Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бир-лашмаларида ҳали ана шундай планин бажармаган бригадалар ва участкалар бор.

Ишлаб чиқаришда ишнинг бир меъёрида тақикл этилмаганлиги ишчиларнинг махсулот сифатини таъминлашда, тах-мин қондаларига нис-батан эътиборсиз бў-лишларига олиб ке-лади.

Будларнинг ҳаммаси баян ва нусоналари бартафр этиш учун ортиқча ҳаётда қи-лишга махсулот таъ-минини қимматлаш-тиришга олиб келади. Буни «Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бир-лашмаси, тамаки фаб-рикаси, «Темир-бе-тон» буюмлари за-води мисолида кўриш мумкин. Бу корхоналар план-тоғириқлари и бажарилиши таъмин-лашда, аммо бу-йумлар ишлаб чиқариш учун ўз мунг сўмлаш материал ма-бдаларини ортиқча сарфлаб юбордилар.

«Сағинамизда бир-орта қалоқ бўлмасин» — бу меҳнат коллектив-ларининг жанговар ишлари, давр талаби-дир. Бу ҳар бир меҳ-нат коллективини иш сифати ва самардор-лигини ошириш учун КПСС Марказий Ко-митети СССР Ми-нистрлар Совети, ВЛКСМ Марказий Ко-митети, Мантуида ай-тилан талабдир.

МАЪОШИРАТ

ОДОБИ

ЎГАЙ ОНА ВА ЎГАЙ БОЛАЛАР ҲАҚИДА

Аёлларнинг ақли ва ишбилармонлиги ўгай болаларни тарбиялашда маъу-лубдир. Бундай аёл ўгай болаларга меҳри-бонлик қўсатади, о-насининг бо-ғини билдирамаслига ури-нади. Бу билан оил-анинг ички тартиб-ини иста солади, уруш-жанжал ва келишмов-чилик чиқишининг олдини олади. Бундай оқил аёл ўзга хо-на-донга қўриб келган, тағбирдорлиги туфай-ли тиғчилик ва тоту-влик ўғайи олиб, ўзга аёллар ўзлари-нинг аёл фарзанд-ларидан қўрмаган яхши-лиқни ўгай фар-зандларидан кўради. Шундай оқил аёллар борки, илгари асло тиғчилик ва тотувлик бўлмаган, паршон оида келиб, тартиб ўрнатади ва илдан чиққан оида ишлари-ни яна янги тағириб юборади. Бундай аёл-ларга аёл раҳмат ўқи-ди ва бошқаларга иб-рат қилиб қўсатади. Ўғайи аёлларга баъ-зи бир хотишлар ўгай-лар орасига келиб туғнақ, уларни меи-смайли, ёмон кўрди ва ўгайиқини билдира-ди. Тиғ турган ои-лада нотичилик барпо қилади, маҳалла-кўй бўндай хотини мадо-мат қилиб, ёмон кўра-ди. Унинг айбали ошкор бўла бошлай-ди. Натияжада улар-нинг эриги хилоси қай-тади. Аёл ўгай болалар-ни меи-смайли катта-лар экан, болалар катта бўлган, кўрган жафоларини унга қай-тардилар.

ЖАҲОН ОИНАСИ

Социализм мамлакатларида

ДЎСТЛИК САМАРАСИ

БЕРЛИН. Дрезден ок-ругидаги Бауцен шех-рининг шимолий чек-касиде бундан кериб-уш йил муқаддам «те-мир-бетон» плиталар заводи — герман совет дўстлиги қурилиши да-ган сўзлар ағилган стан-дайда бўлган эди. Хо-эир у ерда 25 гектар-дан кўпроқ майдонда заводнинг ёруғ корпус-лари қад кўтарди, «Уйсоэлик фабрикаси» (ГДРда бу корхоналар-ни ана шундай деб ата-шади) тантанали су-ретда ишга туши-рилди. Завод йилига 3 минг квартира учун қурилиш блокларини тайёрлаб бера олади.

Асосий машина-уску-налар Совет Иттифоқи-дан етказиб берилди, СССРдан борган мута-хассислар монтаж ва соэлаш ишларида қат-нашдилар. Зотан кури-лишининг дастлабки кун-ларидан бошлабкоб об-ъект «Дўстлик қурилиши» деб ном олганлиги ту-ла қонунияти бир ҳол, дир.

СССРдан олинган ма-шина-ускуналар билан жиҳозланган янги за-вод ГДРда шундай тип-даги бир қанча корхо-наларнинг дастлабкиси-дир. Бошқа бир худди-шундай кўсоэлик фаб-рикаси Цинкауада бар-по этилмоқда, кейинча-лик эса яна тўртта ку-рилади. Дўстлик ту-файли бунёд этилган заводлар республикада-ги ягона уйсоэлик кон-вейерининг таркибий қисми бўлиб қолимоқ-да. Ҳозирги вақтда республиканинг уйсо-лик конвейери 49 кор-хонадан иборат.

ФЕСТИВАЛЬ ЯКУНЛАРИ

БУДАПЕШТ. Венгрия-да ананавий ёзги сановат фестивали ту-гади. Фестиваль мамла-катнинг маданий ҳаёти-де муҳим воқеа бўлиб, сановат ишновандлари-га машхур қўшиқлар, режиссёрлар билан кўпдан-кўп марокли ў-рушулар бахш этиди. Будапешт фестивал-нинг маркази бўди.

Мэргит оролидаги яшил театр сахнасида кўрса-тилган спектакллар го-тай манзур бўлди.

Фестиваль қадимий Сегед шаҳрида ҳам, зўр муваффақият бил-лан ўтди. Шаҳарда хо-эирги замон расссомчи-лиги, графикаси ва ҳақилартоғириқига ба-ғишланган йилгидан кўпроқ выставка таш-кил қилинди. Венгрия-да халқ усталари Сегеда-да асарларини намойиш қилдилар.

К. С. Станиславский ва В. И. Немирович-Данченко номли Мос-ква Академик музыка-театрининг бағет кол-лентини Будапешт ва Сегед сахналарида ва маҳоратини гоат му-ваффақиятли намойиш қилди.

МЕҲНАТ УЧУН МУКОФОТ

БЕЛГРАД. Югосла-виянинг ҳозирги замон-даги социалистик қишлоқ ҳу-жайиқини ривожланти-ришга қўшган қатта ҳиссаси учун «БЕЛЕ» агроэсаноат комбинати-нинг коллективни юкс-ак мукофотга — Меҳ-нат Қизил Байроқ ор-денига сазовор бўл-ди.

Бараньянинг (Хорва-тия Республикаси) бе-лоб сархосил ерлари-да Югославиядаги энг қатта агроэсаноат ком-бинатларидан Биринчи далалари астаниб ётиб-ди, фермалари ва фаб-рикалари қад кўтарган. Бу комбинат халқ хо-жайиқини йиллари мо-байнида юксак даража-да автоматлаштирилган кўп тармокли илгор қишлоқ ҳужайиқ кор-хонасига айланди. Хо-эирги кунда унинг экин-зорлари 28 минг гек-тарга боради. Комби-нат далаларидан мўл-хосил — гектаридан 65 центнерга қадар буғ-дой ва 87 центнерга қадар мажмуахури ҳосил-лаб олиномоқда. Комби-нат қанд лавали, кун-габоқар ва бошқа экин-лардан олинган ўзи-нинг рекорд ҳосиллари билан ҳам машхурдир.

«ВОЯНИ» ЭНЕРГЕТИКАЛАРИГА КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОК

ПРАГА. Словакия Со-циалистик Республика-сининг энг қатта энер-гетика объекти «Воя-ни» искилик электро-станциясининг коллек-тивга олтинчи беш йиллигини кўчма Қи-зил Байроғи тоғирил-ди. Бу электростанция Уэро Иқтисодий Ерма-Кенгашига аёзо бўлган мамлакатларнинг «Мир» туташ энергетика сис-темасига қўшилди. «Воя-ния» энергетикали со-циалистик мусобақада эришган юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичлар-и учун шу мукофот-га сазовор бўлдилар.

Искилик электро-станцияси халқ ҳужай-иқига ўтган йили 6 мил-лиард киловатт-соат электр энергия, яъни Словакияда ҳосил қи-линган бутун энергия-нинг ярмидан кўпро-гини берди.

1980 йилга бориб қараганда электр энергия ҳосил қилиш 77—79 миллиард киловатт-со-атга етди. Бунга маж-бул энергетика об-ъектларида ишлаб чиқариш интенсифика-ция қувватларини, шу жумладан «Мельник-З» искилик станциясида энергетик фойдала-нишга тоғиришди. (ТАСС).

ТОШҚИН ОҚИБАТЛАРИ

ДЕҲЛИ. Тўхтовсиз да-влат тоғириқлари билан эгган жала ва ём-ғирлар туфайли соғир бўлган тоғириқлар на-дари, тағфирон йониси-ни қанчалар, автомобиль ва Уттар-Прадеш штатида темир йўллар юқиб ке-тилган, кўприклар бу-зилган. Тоғиш нотган

дарёлар 400 мингдан кўпроқ унинг вайрон э-ган, 2,5 миллион гектар майдондаги қишлоқ ҳу-жайиқ экинзорларини батамом йўқ қилган. (ТАСС).

ҲАМКОРЛИК РИВОЖЛАНМОҚДА

ПАРИЖ. Парижда-ги «Пигмалион» наш-риятининг директори Йерар Ватле ТАСС мухбири билан суҳ-батда: биз Францияда совет авторларининг китобларини ва СССРда француз адабиёти бўлимини тақикл қилишнинг ре-жадаштирмоқда. Бу бўлимининг яқин вақтта бўлиладиган план-ларидан француз кит-обхоналарини Ю. Рит-хав, А. Боричагов-ский ва бошқа совет авторларининг роман-лари билан тағишти-риш қўзда тутилди.

Й. Ватле нашриёт совет Қуросли Куч-ларининг тарихига оид китобларини ҳам нашр этиш ниятида эканли-гини айтди: бу мас-зуга шу бондан қизи-қиш қаттани, деги у, иккинчи жаҳон уруши йилларида биз итти-фоқчи бўлдик. «Нор-мандия — Нема» по-линининг учувчилари совет учувчилари бил-дан бирга жанг қи-дилар.

Рус санъати, совет музейлари тўғрисида жумладан Кремль та-рихи ҳақида китоблар нашр этиш мўнаа-лашмоқда.

Шу мусобақат билан Франция билан СССР ўртасида бир-бирла-рига туристар юбо-риш туғиш келаслиги бормоқда. СССР аёл-лаб суратли йўл кў-рсаткичини чоп қилиш қўзда тутилмоқда. (ТАСС).

ЖАҲОН МАМЛАКАТЛАРИ ВА ШАҲАРЛАРИ БЎЛАБ. Япония. Сура т.да: Нагасаки шаҳридаги ядро портлаши нуробанлари париди ўратилган ун метри бронзадан аслаган тинчлик қайнади. ТАСС фототехникиси.

А. Габонрик фотоси. (ЎТАГ).

А. Габонрик фотоси. (ЎТАГ).

ФИЛЬМ СУРАТГА ОЛИНМОҚДА

«Ўзбекфильм» киностудия-си билан Хиндистоннинг «Игл-фильм» киностудияси ҳамкор-лигида «1001 неча» эртаги асарида «Али Бобо ва ички қар-чи» фильми суратга оли-номоқда.

Ички сарияли, рангли кенг экранида бу лента реалистик эртаж жанрида бўлиб, яхши-лигининг очилули ва макор-лик устидан галабасини мадҳ этиди.

СУРАТЛАРДА: чапда — Му-стафа — Армизонинг СССР ҳақ-қартисти Фрунзик Мкртчян, Маринина — артистка Алена Маминина (Хиндистон) ва Али-ба — артист Дармендара (Хин-дистон); ўғида — артистка Зи-нат Аман (Хиндистон) Фотима ролида.

ЧОРТОҚНИНГ ЯНГИ ҚУРИЛИШЛАРИ

Чортоқ курортида, шифобахш минерал сув чиқадиган куду-лардан бирининг ёни-да юз ўринли физио-терапевтика қасалхо-наси биноларнинг қол-диқлари қад кўтар-ди. Беморлар яри-раб турган қафелли ванна бўлимининг, элентр билан давола-ниш кабинетларини, кудула палаталардан фойдалана оладилар. Бир қанча палаталар Улуғ Ватан уруши иваллидларига ақра-тиб берилган. Яқин орада қасалхонанинг иккинчи навбати — олтинчи ўринли бино-ни барпо этишга ки-ришилди.

Чортоқ курорти республикада ва ундан ташқарида тобора машхур бўлмоқда. Бу йилги мавсумда ку-рортида бир пайтинги ўзидан бир ярим минг ки-шини даволади. Ўр-та Осиёнинг турли рай-онларидан, шунингдек

ШИМОЛ АҲОЛИСИ УЧУН

«Ўзлосовош» ва и-прома агро-сановат бир-лашмаси РСФСР ша-ҳарлари ва посёлкала-рига шартномадаги маж-буриятта қўшимча ра-вишда дастлабки минг тонна сазовотни жу-натди. Урал, Сибирь, Уэзқ, Шарқ, Чика Ши-мол аҳолиси илг боши-дан буён 8,1 минг тон-на қарам, помидор, пи-за, қўзғат, оли. Исти-сослаштирилган сазо-ларнинг деҳқонлари мўл ҳосил этиштириб, уни йиғиштириб олиш-ни амик тақикл эти-ди.

Бирлашма ҳужайиқла-ри олма, юк, шаф-тоқ, узумини ҳам тез суръатлар билан йиғи-штириб олиб, жуьатмоқ-далар, Фарғона vodi-си, Бухоро воҳоиси, Жиззах деҳштеридеги сановат неғизига қў-ририлган экинзорларда мева ва узумини янги навларини жуьатиш қу-лайтирилди. Махсулот етказиб бериладиган ерларнинг географияси ҳам кенгайди. Ўтган йилдаги нисбатан ан-ча кўп — 76 минг тон-на сазовот, мева, узум жуьатиш мўлжаллан-моқда.

Чортоқ бинокорла-рининг ишлари кейин-ги йилларда янча қу-лайди. Боғининг ўрта-сида ётоқхона корпус-лари, кудуб биноси қад кўтарди. Ёзлик корпус қурилмоқда. Келгусида меҳмонхо-на қурилади. (ЎТАГ).

СЕҲРАИ ҚАЛПОҚЧА

ФЕЛЬЕТОН

Сиркис кийиб кўрди. За-вод раҳбарлиги бу ҳақда шундай буйруқ берди. «Фалончига кў-ринмас қалпоқ кийиб-из комплектлаш бўлимига қалпоқ-текежани қилиб ишбай ҳақ билан ў-казилсин».

Сиркис кўринмас қал-поқчини кийиб олди-ю, кучи бўлиб ишлай-ди. Бунки қаранг, деваид йигитлар қилмоқда-ган ишчи 60 га кири-шган етти ойгина қол-ган қария боллаб ба-жараварди. Харқалай сехрили қалпоқча ёрдам берганда! Мастер На-гасе, меҳнат ва иш ҳа-қини бўлимининг мудири Балдики унга йўғон-йўғон ҳақ ёзиб бераве-ришиди. Мана ўша ёзу-лардан баъзилари: «Автомашинига 250 тон-на металл ортиди». «50 тонна юкни тушириб, тахлаб қўйдим. «100 тон-на хом ашёни ортишга тайёрлаб қўйдим. Шун-ча иш қилган одам ойи-га 320—340 сўмдан ма-ош олмай ўлибдики!» Омборда ҳам 130 сўм маош билан юрган эди-ди.

Сиркис зарбдорларча ишлаб юраредди. Тў-ғри, бунчака пайта у кўринмас қалпоқчини кийиб оларди. Шунинг учун у ортиш майдо-нида етти нафар юк-чидан биронтаси уни кўргани йўқ. Лекин Сир-кисни ўз иш жойида омборда ҳар кун и-ш

Шундай қилиб, у 60 ёшга етиб олгунча зўр гайрат билан ишлай-ди. Куйибети раҳмон иккита комитети ҳужайиқини кўриб чиқиб унга ойи-га 120 сўм пенсия та-йинлади. Чунки Сиркис-нинг кейинги бир йил мобайнидаги маоши катта эди!»

Ветеранининг юбиле-йига раҳбарлар яна ян-ги буйруқ чиқаришди. «Фалончига янги қал-поқча берилсин. Шун-дай қилиб, у яна омбор-да, ошонроқ ишга, комплентловчи селас-р бўлиб ўтди. Энди у ойи-га 150—160 сўм маош,

барларнинг яхшилигини унутмади. Кўринмас қал-поқчини кийиб олиб, гайрат билан ишлай-ди. Албатта, у омборчи-лигини ҳам унутмади. Ёзтадан кенгча одам-ларга юк тарқатди. Ле-кин селасарли ишчи қилватганини биронта тикчи жон кўрмади. Чамаси у селасарли қилватганида яна сехри-ли қалпоқчини кийиб ол-ган бўйса керак.

Бу пайтда завод яна бир қалпоқча чиқарди. Энди бу ишда «қалар-лар бўлимининг бошлиғи Т. Злотини фалот катташди. У қалпоқчи бошқаларга

эмас ўзига мўлжаллаб қилиди. Хали пенсияга кетмишга уч йил бор эди. Олдинроқ кичмас-нима бўпти, дедиди сехрили қалпоқчи бо-стириб кийиб олди. Бу-йилки ҳам олшини мум-кин. Қараб олишди. Зло-тик нафақа-пайқаси билан қўшиб салкам 300 сўмдан олд оқил-дан бўлиб қолди. Асли-да эса қаларлар бўлими-га бошқаб бўлиб ишлай-верди. Катта мастерли-ки қилганида эса сехри-ли қалпоқчини кийиб ол-диган бўлди.

Қани, айтингчи, дунё-да бундан ортиқ ақо-йибот бўладими? Баъ-зи раҳбарлар бунча қалпоқчини ҳавас қи-лишлари мумкин. Ле-кин тағириб ўтказиш хатарли нарсас, бунча тағирибани қилганда сехри қалпоқлар дав-латга жуда қимматга ту-шади. Битта сехри қалпоқчининг ўрнига ўн-лаб омондара қалпоқ ол-са бўлади. Сехри қал-поқини ўзи айнайишми, Бировга қийғизини-ми мўлжаллаган раҳ-барлар эҳтиёт бўлисин. Тоғин ўзининг боши-деги қалпоқини учиб кет-масин.

А. ПОРИКОВ.

